

Nauku o terénu přednášel v hranické Vojenské akademii štábní kapitán Jalovec. Byl na slovo vzatým specialistou a o jeho odborných kvalitách svědčila řada vědeckých prací z oboru geodézie, kartografie a samozřejmě vojenské topografie.

Pro pana štábního kapitána byly charakteristické dvě vlastnosti: vyloženě nevojenské vystupování a pro důstojníka neomluvitelná roztržitost, s jakou se setkáváme jen u románových středoškolských profesorů.

Přísluvečná byla jeho zapomnětlivost. Nezanechával sice deštník ve třídách, které po skončení vyučovací hodiny kvapně opouštěl, poněvadž jej k uniformě nemohl nosit. Téměř pravidelně tam však zapomínal své písemné přípravy, učební pomůcky, notes, kapesní hodinky, plnicí pero a jiné předměty, které musely být za ním posílány do dalších tříd.

Jeho klasifikační notes nebyl tedy pro jeho posluchače žádným tajemstvím. Tvrdošíjně v něm vedl i ty žáky, kteří byli pro zranění, nemoc nebo z jiných důvodů z vojenské akademie propuštěni. Ti všichni byli klasifikováni nedostatečnou, poněvadž pan štábní kapitán si ještě po dvou letech pletl jména svých svěřenců. A poněvadž pro nedostatek času přezkušoval posluchače zásadně v topografickém kabinetu, všichni, kdož při zkoušce neuspěli, uváděli jména svých bývalých spolužáků.

Velmi často zapomínal štábní kapitán Jalovec na své vyučovací hodiny, ale žáci ho spolehlivě našli v kabinetu, kde byl zahloubán do nějakého vědeckého problému. Za takovéto taktní upozornění na svoji nedochvilnost dokázal být neskonale vděčný.

Pan štábní kapitán měl velice špatnou paměť a bylo nad jeho síly si zapamatovat počet přítomných žáků na učebně, který musel hlásit svým nadřízeným, když přišli na kontrolu výuky. Proto byl starší čety povinen výrazně napsat toto číslo na školní tabuli.

Při jedné z vyučovacích hodin prováděl štábní kapitán Jalovec se svými žáky výpočet azimutu pochodové osy z místa A do místa B. Konečný výsledek 4685 dílců poznamenal na tabuli. Ještě nežli stačil odložit křídou, otevřely se dveře a na učebnu vstoupil velitel vojenské akademie generál Maláč. Štábnímu kapitánovi Jalovcovi ve snaze rázně zavelet „Pozor“ přeskočil hlas a jeho téma dostoupila vrcholu. S vynaložením posledních sil se vypjal do pozoru a přednesl toto hlášení: „Pane štábní kapitáne, vojenský akademik Jalovec. Četa generálů při výuce vojenské topografie. Počet přítomných...“ a přitom vrhl nenápadný pohled na tabuli, „...4685 mužů.“ Po krátké přestávce a opakovaném pohledu na tabuli se ale opravil: „Ó pardón, to byl azimut dle buzoly Bézardovy...“

Jindy nekompromisní, přísný velitel akademie mu skočil do řeči a s nečekanou žoviálností prohodil: „To je v pořádku, pane kolego, jen pokračujte klidně dál!“ a s těžko utajovaným úsměvem opustil učebnu.

Čas neúprosně ubíhal a na konci druhého ročníku očekávaly vojenské akademiky závěrečné zkoušky. Jejich význam byl podtržen přítomností kontrolní komise Hlavního štábu Ministerstva národní obrany.

Poněvadž při zkouškách byl kladen maximální důraz na praktické využití teoretických poznatků, probíhaly i závěrečné zkoušky z vojenské topografie v terénu.

Četa vojenských akademiků se přesunula se štábním kapitánem Jalovcem do prostoru 4 kilometry východně od Hranic na výšinu Skalka, asi 200 metrů od Hlůzovského lesa. První tři posluchači si zvolili otázky, a zatím co se připravovali na jejich zodpovězení, zbytek čety se oddával vleže odpočinku na příjemně hřejícím slunci. Jen několik málo snaživců doplňovalo své vědomosti.

Sotva předstoupil před pana štábního kapitána první z přezkušovaných a přednesl své hlášení: „Pane štábní kapitáne, vojenský akademik Mašek. Zvolil jsem si otázku číslo 46 a jsem připraven ji zodpovědět,“ objevila se na silnici z Hranic dobře známá černá limuzína Opel – admirál, kterou před týdnem přijela z Prahy ministerská komise.

Štábní kapitán Jalovec nejprve zbledl, potom zbrunátněl a neobvykle silným hlasem zvolal: „Probůh, páni jedou, páni jedou! Rychle zjistěte početní stav – i se mnou, nezapomeňte! Blbí do lesa!!!“

Na tento neobvyklý povel se celá četa zvedla a v několika málo okamžicích zmizela v Hlůzovském lese. Na stanovišti určeném pro závěrečné zkoušky zbyl jenom štábní kapitán Jalovec se svými třemi oběťmi.

Ministerské auto zastavilo a z jeho útrob se vyvalil tělnatý plukovník v doprovodu tří podplukovníků.

Štábní kapitán Jalovec podal snad poprvé v životě bezchybné vojenské hlášení a komisi ohlásil, že provádí závěrečné zkoušky z vojenské topografie.

„Zajímavé...“ zabručel plukovník, „...a my jsme se mylně domnívali, že nacvičujete zteč na vojenský okraj lesa. Pokračujte, pane štábní kapitáne!“

V zájmu objektivní pravdy je ale třeba podotknout, že nejlepší prověrkou praktických znalostí topografie byly pro většinu novopečených poručíků ihned po jejich nástupu k vojenským útvarům bojové akce proti teroristickým bandám UPA, známým pod jménem banderovci. Ve vysoce náročných terénních podmínkách Nízkých Tater, Slovenského rudohoří a Vihorlatu byla rychlá a přesná orientace v hornolesnatém terénu jedním z rozhodujících předpokladů k úspěšnému provedení bojových akcí.

A na tom měl nemalou zásluhu, aniž by o tom věděl, i pan štábní kapitán Jalovec.

Karel Říha, ilustrace: Aleš Rambousek